

ዳኞች፡- ሐጎስ ወልዱ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሳ

አዳኝ ንጉሤ

አመልካች፡ የኢትዮጵያ ሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን ነ/ፈጅ አቶ አብርሃም አሻ ቀረቡ ተጠሪዎች ፡- በኢትዮጵያ ሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን የሐዋሳ ቁጥር 2 ሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን የቦርድ አባላት፡-

1. አቶ ፊልጶስ ኪንዶ
2. « ካሳሁን ይግዛው
3. « ታመነ ተሰማ
4. « ወንድሙ ጆፌ
5. « ሀሳቡ ሀንቃዎ
6. « ሲሳይ ዮሐንስ
7. « አብሩ ዲቃዎ
8. « አበበ ዱባዎ
9. « ኤብሶ አታሮ
10. « ተሾመ ሌዳዎ
11. ወ/ሮ አስቴር ሀንቃዎ
12. « መስታወት አያሌው
13. አቶ ታደገ ቶማስ
14. ዶ/ር ኤልያስ አራጌ
14. አቶ ብርሃኑ ሉምቤሶ
16. ፓስተር ተፈራ ወልደማርያም
17. ወንጌላዊ መስከረም ኃይሌ
18. አቶ አብርሃም ጫፋዎ
19. « ደነቀ አሻግሬ
20. ወ/ት ብርቱኳን ተስፋዬ
21. አቶ ኢያሱ ረጋሳ
22. « ቡልቻ ላንጋኖ
23. « ደስታ አኔቦ አቀረቡ
24. «ማርቆስ መለሰ
25. « ማርቆስ ጋሉ

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ለዚህ የሰበር ክርክር መነሻ የሆነው ክስ በአሁን ተጠሪዎች ከሳሽነት የተጀመረው በሐዋሳ ከተማ ከፍ/ፍ/ቤት ሲሆን ተከላሽ ደግሞ የደቡብ ኢትዮጵያ ስራ መስክ ሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን የሰባኛ ጉባኤ ነው። የክሱ ፍሬ ቃልም የሐዋሳ ቁጥር 2 የሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን በኢትዮጵያ ሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን ህገ ደንብና መመሪያ መሰረት የተቋቋመች የአጥቢያ ቤተክርስቲያን ስትሆን ቤተክርስቲያኗ ከ300 እስከ 400 የሚደርሱ መዕመናንን አቅፋ በአድቪንቲስት ቤተክርስቲያን መሰረተ እምነትና የአምልኮ ስርዓት እየሰራች እያለ በ1967 ዓ.ም. ከወጣውና እስካሁን በስራ ላይ ካለው የአድቪንቲስት ቤተክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብ ምዕራፍ 14 የተጠቀሰውን አብያተ ክርስቲያናት የሚቋቋሙበት፣ የሚዋሀዱበትና የሚፈርሱበት ሁኔታን ባልተከተለ መልኩ እንዲሁም አጥቢያ ቤተክርስቲያኗ እንድትዘጋ፣ እንድትፍርስ የሚያደርግ አንድም ምክንያት ሳይኖር በታህሳስ 8-9/2001 ዓ/ም የሰባኛው ጉባኤ ባደረገው ስብሰባ በሀሰትና በፈጠራ ብቻ የአጥቢያ ቤተክርስቲያኗ እንድትፈርስ ጉባኤው የወሰነ ስለሆነ ውሳኔው ይሻርልን የሚል ነው።

ተከላሽ በበኩሏ በሰጠችው መልስ ቤተክርስቲያኗ እንድትዘጋ የተወሰነው በአመጽና በክህደት ተግባር ሲሆን ከሳሽኞች ከተጠቀሱት ድርጊቶች እንዲታቀቡ የተሀድሶ ሰባኛ ተደርጎ እንዲሁም ከስህተታቸው ተመልሰው ለመተዳደሪያ ደንቡ ተገባር ሆነው እንዲቀጥሉ በመንፈሳዊ ርህራሄ ቢለመኑም በእምቢተኝነት ስለጸኑ እርምጃው ተወስኗል ብላለች።

የስር ከፍተኛው ፍ/ቤትም የግራ ቀኙን ምስክሮች ከሰማና የጽሁፍ ማስረጃዎችን ከመረመረ በኋላ በሰጠው ፍርድ እንድትዘጋ ውሳኔ የተሰጠባት ቤተክርስቲያን የአመጽም ሆነ የክህደት ተግባር ስለመፈጸሟ አልተረጋገጠም፤ ቤተክርስቲያኗ የፈጸመችው ድርጊቶችም ቢሆኑ ከኢትዮጵያ ሰባተኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን መተዳደሪያ ደንብና በተዘጋጀው ማኑዋል መሰረት በመሆኑና የሰባኛው ጉባኤ ውሳኔም ይህንኑ የመተዳደሪያ ደንብና ማኑዋል የጣሰ ስለሆነ ተቀባይነት የለውም ሲል ሰርዟል።

ጉዳዩን በይግባኝ የተመለከተው የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በበኩሉ ይግባኙን በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ. 337 መሰረት በመዘጋት ይግባኝ ባይዋን አሰናብቷል። በስር ፍ/ቤቶች ውሳኔ ላይ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ተፈጽሟል በማለት አመልካች አቤቱታዋን ለዚህ ችሎት ያቀረበች ስትሆን በዋናነት የጠቀሰቻቸው የቅሬታ ነጥቦችም፡-

- ተጠሪዎች ከእናት ቤተክርስቲያን የተሰጣቸው ውክልና ሳይኖር በሰማቸው የመክሰስም ሆነ የመክሰስ መብት የላቸውም ፤ ቤተክርስቲያኗ የተመዘገበችው በአዲስ አበባ በመሆኑ የስር ፍ/ቤቶች ጉዳዩን አከራክረው የመወሰን ስልጣን የላቸውም በሚል የቀረቡትን የመቃወሚያ ነጥቦችን አለመቀበላቸው ህግ ስህተት ነው፤
- አመልካች ሀይማኖታዊ ተልዕኮዋን ለማሳካት ቅርንጫፍ ቤተክርስቲያናትን የማስፋፋትና እንደአስፈላጊነቱ የአሰራር ስርዓቷን ተከትላ የመዘጋት ሙሉ መብት ያላት በመሆኑ የሐዋሳ ቁጥር 2 ቤተክርስቲያንን በመበተኗ ምክንያት ተጠሪዎች አንድም ያጡትን መብት ወይም ጥቅም ባላስረዱበት የተወሰነው ከፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ 33 ዓላማ ውጪ ነው፤
- የስር ፍ/ቤቶች በማስረጃነት ከቀረበው የመተዳደሪያ ደንብ ገጽ 156 ቁጥር(3) መንፈስ ውጪ ደንቡን በመተረጎም ጥፋቶቹ እንደክህደት ወይም አመጽ የሚፈረጁ አይደሉም ሲሉ ቤተክርስቲያኗ እንድትበተን የተሰጠውን ውሳኔ መሻራቸው ያለ አግባብ ነው፤ የሚሉ ናቸው።

ተጠሪዎች በበኩላቸው በሰጡት መልስ፡-

- በፍ/ሀ/ቁ/448(1) መሰረት ተጠሪዎች በቤተክርስቲያኒቱ አባልነታችን ያልተቀበልናቸውንና የቤተክርስቲያኒቱ መተዳደሪያ ደንብ የሚጥሱትን የጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔዎችን ለማሻር ክስ የማቅረብ መብት አለን፤
- የስር ፍ/ቤቶችም ጉዳዩን ተቀብለው አከራክረው የመወሰን ስልጣን የላቸውም በሚል አመልካች ያቀረቡት መቃወሚያም ቢሆን የፍትሐብሔር ሥነ-ሥርዓት ህጉን ያልተከተለ በመሆኑ ተቀባይነት የለውም፤
- አመልካች ሀይማኖታዊ ተልዕኮን ለማሳካት ቅርንጫፍ ቤተክርስቲያን የማስፋፋትና እንደአስፈላጊነቱም የአሰራር ስርዓቷን ተከትላ የመዘጋት ሙሉ መብት እንደሌላት ብትገልጽም ይህ መብትና ነጻነት ገደብ የለሽ ባለመሆኑ በሀይማኖት ነጻነት መብቷ ሽፋን የራሷን ደንብ በመጣስ ለጥቂት ግለሰቦች ፍላጎት በሚል በብዙሀኑ ፍላጎት ላይ መጫን አይገባትም በሚል በስር ፍ/ቤቶች ውሳኔ ላይ የተፈጸመ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የለም ሲሉ ተከራክረዋል።

የክርክሩ ሂደት ጠቅላላ ባለ መልኩ ከዚህ በላይ የቀረበ ሲሆን እኛም ተጠሪዎች ያቀረቡት ክስ በፍርድ ቤት የሚወሰን ጉዳይ ነው? ወይስ አይደለም? የሚለውን ጭብጥ ይዘን ክርክሩን እንደሚከተለው መርምረናል።

የሰበካው ጉባኤ ቤተክርስቲያኗ እንድትፈርስ ውሳኔ ያስተላለፈው ቤተክርስቲያኗ በራሷ ስልጣን እንድያገለግሏት የተመደቡላትን ፓስተር እና ወንጌላዊ አባርራሎች፣ ለፓስተር የቅስና ማዕረግ ሰጥታሎች፣ አስራትና መባ ለዋናው መሰሪያ ቤት አትልክም፣ የተሰጣት ፈቃድ ሳይኖር ለሌሎች የአጥቢያ አድቪንቲስት ቤተክርስቲያናት አገልግሎት በመስጠት የክህደትና የአመጽ ተግባር በመፈጸሟ ምክንያት ከድርጊቷ እንድትታቀብ የተሀድሶ ትምህርት ቢሰጣትም ልትመለስ አልቻለችም በሚል ነው። የተጠሪዎ ቤተክርስቲያን የቦርድ አባላት በበኩላቸው የክህደት እና የአመጽ ተግባር አለመፈጸማቸውንና በአድቪንቲስት መሰረተ እምነትና የአምልኮ ስርዓት የሚሰሩ ስለመሆናቸው ተከራክረዋል። የስር ከፍተኛ ፍ/ቤትም የግራ ቀኙን ማስረጃዎች በመመርመርና በ1967 ዓ/ም የወጣውን የኢትድያ አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን መመሪያ በምዕራፍ 14 አብያተ ክርስቲያናትን ስለማቋቋም፣ማዋሃድ እና ስለማፍረስ በተደነገገው ስር በገጽ 156 በቁጥር 3 ክህደት የሚለው ቃል በመመሪያው ያልተብራራ መሆኑን ጠቅሶ የክህደት እና አመጽ ድርጊቶች ናቸው ተብለው በአመልካች በኩል የተነገሩትን ከምስክሮች ቃል አንጻር ሲታይ ተቀባይነት የለውም፤ በከላሾች በኩል የተፈጸሙ ድርጊቶችም ቢሆኑ በመመሪያው መሰረት በቤተክርስቲያኗ ማኑዋል መሰረት የተፈጸሙ ናቸው ብሏል።

እንድትፈርስ የተወሰነባት ቤተክርስቲያን ማለትም የሐዋላ ቁጥር 2 አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን ከክርክሩ መገንዘብ እንደሚቻለው የአመልካች ቤተክርስቲያን አንድ አጥቢያ ቤተክርስቲያን ስትሆን በአጥቢያው ቤተክርስቲያኑዋና በሰበካው ጉባኤ እንዲሁም በኢትድያ 7ኛ ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን መካከል ሊኖሩ የሚችሉትን ከአምልኮና ከቤተክርስቲያኗ የውስጥ አስታዳሪቶቹ ሁኔታዎች ጋር የተያያዙ ጉዳዮችን በፍ/ቤት በመወሰን እልባት መስጠት የሚቻል መሆን አለመሆኑን መመርመር ተገቢ ነው። ለዚህም የኢ/ፌ/ዲ/ሪ/ ህገ መንግስት አንቀጽ 37 (1)ን መመልከት ተገቢነት አለው። በዚህ ድንጋጌ መሰረት ማንኛውም ሰው (የተፈጥሮም ሆነ በህግ የሰውነት መብት ያለው ድርጅት) በፍርድ ቤት ሊወሰን የሚገባውን ጉዳይ (justiciable

matter) ለፍርድ ቤት ወይም ለሌላ በህግ የዳኝነት ስልጣን ሰጠው አካል የማቅረብና ውሳኔ ወይም ፍርድ የማግኘት መብት አለው። በዚህ አነጋገር በፍርድ ቤት ወይም በሌላ በህግ የዳኝነት ስልጣን የተሰጠው አካል ተቀብሎ አከራክሮ ውሳኔ ወይም ፍርድ ሊሰጥ የሚችለው ዳኝነት የተጠየቀበት ጉዳይ በፍርድ ቤት ሊወሰን የሚችል ሲሆን ብቻ ነው። በሀገራችን ኢትዮጵያ መንግስትና ሀይማኖት የተለያዩ መሆናቸውንና መንግስት በሀይማኖት ጉዳይ ጣልቃ እንዳይገባ፣ ሀይማኖትም በመንግስት ጉዳይ ጣልቃ እንዳይገባ በአ/ፌ/ዲ/ሪ/ህገ መንግስት አንቀጽ 11(1) እና (3) በግልጽ ተደንግጓል። በመሆኑም በኢትዮጵያ መንግስትና ሀይማኖት በህገ መንግስቱ የተለያዩ ናቸው። ይህ እስከሆነ ድረስ የመንግስት አንዱ ክፍል የሆነው ፍርድ ቤት አመልካች እና ተጠሪዎች ባላቸው ሀይማኖታዊ በሆነ አለመግባባት ወይም በአምልኮ ስርዓት ጣልቃ ገብቶ ህገ ደንቡን በመተርጎም የሚወስንበት የህግ መሰረት የለውም።

በመሆኑም የስር ክፍተኛ ፍ/ቤት ተጠሪዎች ያቀረቡትን በፍርድ ሊወሰን የማይችለውን ጉዳይ ተቀብሎ አከራክሮ መወሰኑም ሆነ የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት በይግባኝ ተቀብሎ ማጽናቱ መሰረታዊ የሆነ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ በማግኘታችን የሚከተለውን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

- የሐዋሳ ከተማ ክፍ/ቤት በመዝገብ ቁጥር 06162 በቀን 09/02/2003 ዓ.ም. በዋለው ችሎት የሰጠውን ፍርድ እንዲሁም የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመዝገብ ቁጥር 50948 በቀን 19/5/2003 ዓ.ም. በዋለው ችሎት የሰጠውን ትዕዛዝ በፍ/ሥ/ሥ/ህ/ቁ/348(1) መሰረት ሽረናል።
- ተጠሪዎች ያቀረቡት ጉዳይ በሚከተሉት ሀይማኖታዊ ስርዓት እና በሚመሩበት ደንብ መሰረት እልባት ከሚያገኝ በቀር በፍርድ ቤት የሚወሰን ጉዳይ አይደለም ብለናል።
- የዚህን ፍ/ቤት ወጪና ኪሳራ የግራ ቀኝ ወገኖች የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል።

መዝገቡ የተዘጋ ስለሆነ ወደ መዝገብ ቤት ተመላሽ ይሁን።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ቤ/ዮ